

TM 5 Resursele de apă și echilibrul apei pentru o comunitate sustenabilă

5.3 Practici sustenabile pentru îmbunătățirea ciclului apei în comunitățile locale

5.3 Practici sustenabile pentru îmbunătățirea ciclului apei în comunitățile locale

Ivana Stepanovic – Reykjavik University, Iceland

Stella Schwegmann – Reykjavik University, Iceland

David Christian Finger – Reykjavik University, Iceland

Traducere:

Cristina Bogatu – Universitatea Transilvania din Brașov, Romania

Camelia Drăghici – Universitatea Transilvania din Brașov, Romania

Cuprins

Introducere	3
Alimentarea cu apă, managementul apelor uzate și controlul apelor pluviale	3
Alimentarea cu apă	3
Managementul apelor uzate.....	3
Controlul apelor pluviale.....	4
Soluții inspirate din natură, infrastructura inteligentă și inițiative de implicare a comunității	4
Soluțiile inspirate din natură (NBS)	4
Infrastructura inteligentă.....	4
Inițiative de implicare a comunității	5
Concluzie.....	5
Referințe și alte surse de informare	5

Managementul durabil al ciclului apei este o preocupare esențială pentru comunitățile locale din întreaga lume, având în vedere cererea tot mai mare de resurse de apă, urbanizarea în creștere și impactul schimbărilor climatice. Această prelegere prezintă o serie de practici inovatoare concepute pentru a îmbunătăți ciclul local al apei, pentru a promova utilizarea eficientă a resurselor de apă și pentru a asigura securitatea apei pe termen lung. Punând accentul pe cele trei componente cheie ale ciclului apei - alimentarea cu apă, managementul apelor uzate și controlul apelor pluviale - această prelegere prezintă un set de strategii, care includ soluțiile inspirate din natură, infrastructura inteligentă și inițiativele de implicare a comunității. Prelegerea subliniază importanța unei abordări integrate și adaptabile care să permită comunităților locale să participe activ la protejarea resurselor de apă și la abordarea colectivă a provocărilor presante ale secolului XXI. Prin susținerea acestor practici durabile, se vizează sprijinirea comunităților locale în a-și crea calea către un viitor mai durabil și mai sigur în ceea ce privește apa.

Alimentarea cu apă, managementul apelor uzate și controlul apelor pluviale

Alimentarea cu apă, managementul apelor uzate și controlul apelor pluviale sunt cele trei componente ale ciclului apei în zonele urbane, fiecare dintre acestea cu provocări și practici sustenabile specifice.

Alimentarea cu apă

- Conservarea apei - promovarea conservării apei prin educarea publicului, utilizarea echipamentelor eficiente din punct de vedere al consumului de apă și detectarea scurgerilor pentru a reduce cererea globală de apă;
- Diversificarea surselor - practicile sustenabile de aprovizionare cu apă implică diversificarea surselor de apă, inclusiv recoltarea apei de ploaie, utilizarea apelor uzate epurate și explorarea surselor alternative, cum ar fi desalinizarea apei;
- Eficiența infrastructurii - modernizarea și întreținerea infrastructurii de alimentare cu apă pentru a minimiza pierderile de apă datorate scurgerilor și spargerii conductelor;
- Managementul cererii de apă - punerea în aplicare a strategiilor de gestionare a cererii de apă, cum ar fi prețurile diferențiate și restricțiile în timpul secetei, pentru a încuraja utilizarea responsabilă a apei;
- Colaborarea - implicarea comunităților, a întreprinderilor și a guvernelor în elaborarea de planuri regionale privind apa.

Managementul apelor uzate (a se vedea și TM 5.2)

- Tehnologiile de epurare - utilizarea tehnologiilor avansate de epurare a apelor uzate, cum ar fi bioreactoarele cu membrană și epurarea biologică (digestia) anaerobă, pentru a îmbunătăți calitatea apei epurate și eficiența energetică;
- Reutilizarea și reciclarea - punerea în aplicare a unor sisteme de reutilizare sigură și responsabilă a apelor uzate epurate nepotabile, reducând impactul asupra mediului și presiunea asupra resurselor de apă dulce;
- Infrastructura „verde” - integrarea infrastructurii „verzi”, cum ar fi zonele umede construite și stufărișurile, pentru a filtra și purifica în mod natural apele uzate înainte de evacuare;
- Sistemele descentralizate - implementarea unor sisteme descentralizate de epurare a apelor uzate, cum ar fi fosele septice și stațiile de epurare modulare, în zonele fără acces la sisteme centralizate de canalizare.

Controlul apelor pluviale

- Dezvoltare cu impact redus (LID) - utilizarea practicilor LID, cum ar fi pavajele permeabile, acoperișurile verzi și grădinile de ploaie, pentru captarea și epurarea scurgerilor de apă pluvială la sursă;
- Rețenție și bazine de retenție - construirea de bazine de retenție pentru gestionarea apelor pluviale, controlul inundațiilor și pentru reducerea poluării în corpurile de apă naturale;
- Șanțuri și filtre cu vegetație - implementarea rigolelor și filtrelor cu vegetație în zonele urbane pentru a reduce viteza de scurgere a apelor pluviale și pentru a îmbunătăți calitatea apei;
- Sisteme de drenaj inteligente - instalarea de sisteme de drenaj inteligente cu senzori și monitorizare în timp real pentru gestionarea eficientă a apelor pluviale și pentru reducerea riscului de revărsare.

Soluții inspirate din natură, infrastructura inteligentă și inițiative de implicare a comunității

Soluțiile inspirate din natură, infrastructura inteligentă și inițiativele de implicare a comunității fac parte integrantă din realizarea unor practici sustenabile de gestionare a apei. Iată o scurtă prezentare generală a fiecăreia:

Soluțiile inspirate din natură (NBS)

- Zonele umede construite - utilizează ecosistemele naturale ale zonelor umede pentru epurarea apelor uzate și a apelor pluviale, îmbunătățind astfel calitatea apei;
- Zonele tampon riverane - păstrarea zonelor cu vegetație de-a lungul corpurilor de apă pentru filtrarea poluanților și reducerea scurgerilor;
- Acoperișurile verzi - folosirea acoperișurilor cu vegetație pentru captarea și tratarea apei de ploaie și pentru reducerea scurgerii apei pluviale;
- Zonele costiere „vii” - utilizarea vegetației și a materialelor naturale pentru protejarea zonelor costiere și pentru a filtra contaminanții din scurgerile de apă;
- Stufărișurile - utilizează stuful pentru a absorbi și descompune poluanții din apele reziduale;
- Iazurile de alge - utilizează microalgele pentru înlăturarea substanțelor nutritive (nutrienților) din apa uzată;
- Filtrarea pe malul râului - trecerea apei prin malurile naturale ale râurilor pentru înlăturarea contaminanților;
- Sistemele de infiltrare în soluri - utilizarea solurilor și a vegetației pentru filtrarea și epurarea apei uzate;
- Zonele umede de epurare - utilizarea insulelor plutitoare cu vegetație pentru absorbția poluanților din corpurile de apă.

Aceste strategii inspirate din natură utilizează ecosistemele naturale inclusiv vegetația pentru a studia calitatea apei și conservarea acesteia, oferind soluții ecologice.

Infrastructura inteligentă

- Monitorizarea în timp real presupune utilizarea senzorilor și a analizei de date pentru a urmări calitatea apei, debitele și condițiile de infrastructură.
- Controlul de la distanță și automatizarea - utilizarea tehnologiei pentru controlul de la distanță a sistemelor de tratare și distribuție a apei pentru a îmbunătăți eficiența sistemului și a răspunde la condițiile în schimbare.
- Sisteme de detectare a scurgerilor - implementarea sistemelor de detectare a scurgerilor de apă din rețelele de alimentare și distribuție.
- Platforme de gestionarea a datelor, respectiv utilizarea platformelor de date pentru stocarea și analiza informațiilor legate de gestionarea și utilizarea apei.

- Tehnologii eficiente din punct de vedere energetic - integrarea sistemelor și a tehnologiilor eficiente din punct de vedere energetic în tratarea/epurarea și distribuția apei pentru reducerea costurilor operaționale.

Inițiative de implicare a comunității

- Educarea și conștientizarea publicului - implicarea și educarea publicului cu privire la importanța conservării apei, a utilizării responsabile și a rolului fiecărui individ în conservarea resurselor de apă;
- Participarea părților interesate locale - implicarea locuitorilor, firmelor și organizațiilor locale în procesul de luare a deciziilor;
- Programele Știința Cetățenilor - încurajează cetățenii să participe la colectarea datelor și monitoring, promovând sentimentul de proprietate;
- Programele de eficientizare a apei – promovează prin stimulente și reduceri tehnologiile de economisire a apei, cum ar fi utilizarea instalațiilor și aparatele cu debit redus;
- Monitorizarea calității apei la nivelul comunității - instruirea și implicarea comunității în monitorizarea calității apei și în raportarea oricăror preocupări sau probleme;
- Parteneriatele publice private - colaborarea cu întreprinderi și organizații locale pentru a sprijini proiecte de management durabil al apei.

Prin integrarea soluțiilor inspirate din natură, a infrastructurii inteligente și a inițiativelor de implicare a comunității, comunitățile locale pot îmbunătăți eficiența și durabilitatea practicilor de gestionare a apei, pot reduce risipa de apă, pot atenua poluarea și pot îmbunătăți reziliența generală a sistemelor de apă.

Concluzie

În concluzie, această prelegere prezintă provocările și oportunitățile cu multiple fațete asociate gestionării durabile a apelor la nivel local. Se subliniază necesitatea gestionării responsabile a apelor, a conservării și a controlului poluării în special, în contextul schimbărilor climatice. Este evidențiat în special, efectul benefic al soluțiilor inspirate din natură (Keesstra et al. 2018), a infrastructurii inteligente și a inițiativelor de implicare a comunității.

Referințe și alte surse de informare

Gholipour A., Fragoso R., Galvão A, D. C. Finger (2023). Mapping the causality of interacting perceptions for nature-based solution and sludge treatment reed bed: A causal loop diagram in Iceland, *Nature-Based Solutions*, 3, 100049, ISSN 2772-4115, <https://doi.org/10.1016/j.nbsj.2023.100049>.

Keesstra S., Nunes J., Novara A., Finger D., Avelar D., Kalantari Z., A. Cerdà (2018). The superior effect of nature based solutions in land management for enhancing ecosystem services, *Science of The Total Environment*, 610–611, 997-1009, ISSN 0048-9697, <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2017.08.077>.

Oral H. V., Carvalho P., et al., Finger D. C. (2020) A review of nature-based solutions for urban water management in European circular cities: a critical assessment based on case studies and literature. *Blue-Green Systems* 2 (1), 112–136. doi: <https://doi.org/10.2166/bgs.2020.932>